

Handläggare

Angelica Strand
Nämndsekreterare
Samhällsbyggnadsförvaltningen
angelica.strand@koping.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Möjliga platser för placering av Agda Östlunds staty i Karlbergsområdet

Bakgrund

Samhällsbyggnadsförvaltningen har den 2 maj 2023 upprättat ett yttrande gällande motionen om att döpa nya folkhälsoparken på Kristinelunds sportfält till Agda Östlunds park samt att upprätta ett minnesverk av henne där.

Kommunfullmäktige beslutade den 6 november 2023, § 152, att återemittera ärendet ”Svar på motion – Agda Östlunds Park (S)” till kommunstyrelsen med motiveringen: ”samhällsbyggnadsförvaltningen ska utreda möjligheten att placera Agda Östlunds staty i Karlbergsområdet, då kommunen nu har ännu mera mark att utveckla i detta område som Agda Östlund bodde i.”

Att uppföra en staty över Agda Östlund grundar sig på ett medborgarförslag som lämnades in i maj 2019. Kommunfullmäktige beslutade i september 2019 att bifalla medborgarförslaget och att uppdra kultur- och folkhälsonämnden att ta fram underlag och förslag på staty över Agda Östlund.

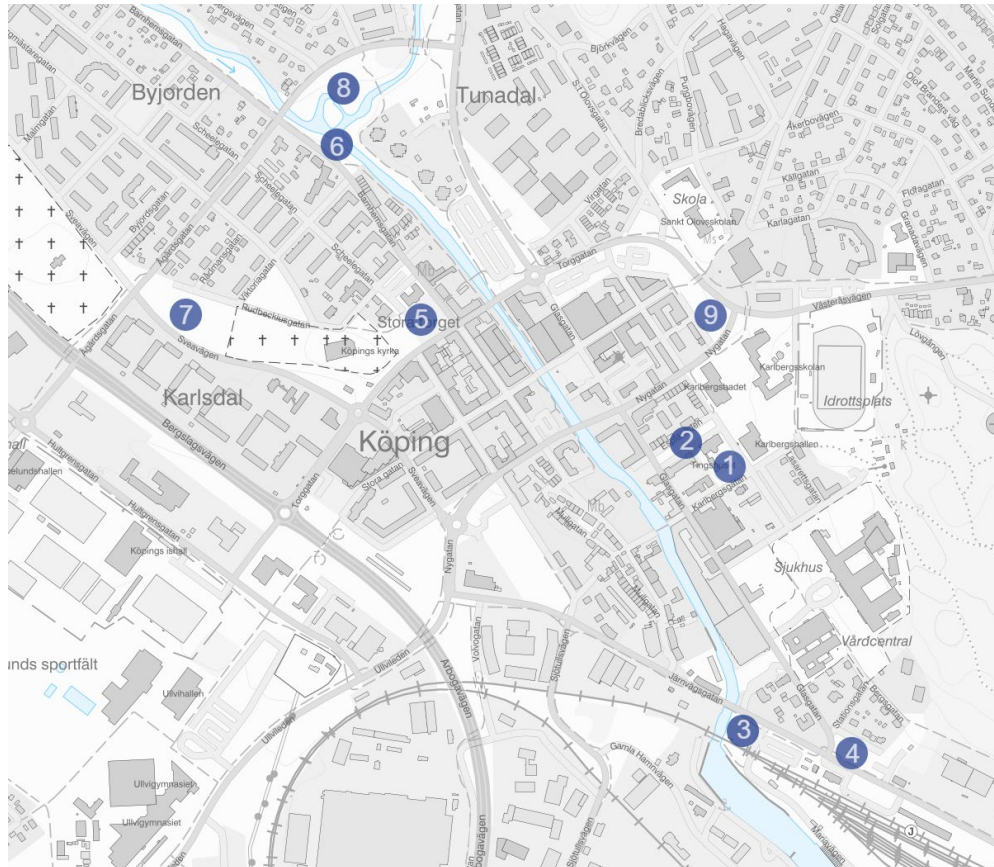
Den 28 november 2022 beslutade kommunfullmäktige, § 114, om finansiella ramar för projektet utifrån kultur- och fritidsnämndens uppdrag. Kultur- och fritidsförvaltningen har sedan dess arbetat med att ta fram underlag till det konstnärliga gestaltungsuppdraget och har anlitat en extern konstkonsult för att skriva ett konstprogram. Kultur- och fritidsförvaltningen och konstkonsulten har, i samråd med landskapsarkitekt från Västra Mälardalens Energi och Miljö (VME), undersökt en lämplig placering för ett konstverk till minne av Agda Östlund genom att jämföra och värdera olika platser i Köping.

Därför har den här skrivelsen beretts i samarbete mellan samhällsbyggnadsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och VME.

Undersökta platser

Nedan presenteras nio av de mest centralt belägna platser som undersökts varav de två första ligger inom Karlbergsområdet. Då ingen självklar plats hittades inom Karlbergsområdet väljer vi att i denna skrivelse även ta med andra centrala platser som undersökts. Plats 1-6 bedöms som ej lämpliga platser att placera ett

minnesverk av Agda Östlund och 7-9 bedöms som möjliga platser varav plats 9 var den som arbetsgruppen ansåg vore mest intressant att fortsätta utreda.

1. Parkeringen vid Volvogården, Karlbergsområdet
Platsen består idag bara av en grusad parkering och det skulle krävas stora investeringar för att skapa en miljö värdig ett minnesverk. Marken är inte planlagd som allmän plats utan som kvartersmark vilket kan vara en faktor i bedömningen av platsens lämplighet i ett långsiktigt perspektiv. På Volvogården står dessutom redan ett minnesverk: *Hallströmsmonumentet* som är ett minnesverk till Otto Hallström, grundare till Köpings Mekaniska Verkstad (KMV). Platsen bedöms av dessa skäl som inte lämplig.
2. Esplanaden, Karlbergsområdet
Det finns i dagsläget flera konstverk på platsen och även i nära anknäring till platsen: *Cat on the walk 3D* av Anna Svensson på Karlbergsskolans skolgård, *Tranor* av Runne Hannäs på Esplanaden och *Delfinen* av Allan Ebeling i den gröna ytan som förlänger Esplanaden mot ån. När det gäller övre delen av esplanaden, inne på Karlbergsskolans område, är det idag oklart hur området kommer att utvecklas i och med att gamla badhusets verksamhet är avvecklad. Platsen bedöms av dessa skäl som inte lämplig.

Eftersom ingen självklar plats hittades i Karlbergsområdet väljer vi att i denna skrivelse även ta med andra centrala platser som undersökts.

3. Järnvägsparken
En idé var att placera konstverket på denna plats då det är en grön yta som är tom. Då skulle förbipasserande ha sett konstverket från tåget till Stockholm – där Agda spenderat en stor del av sitt liv. Platsen ligger dock långt ifrån centrum och det skulle krävas en insats för att aktivera platsen. Dessutom finns redan ett konstverk i området - *Möte-Avsked* av Atis Zarins, precis på andra sidan järnvägen. Platsen bedöms av dessa skäl som inte lämplig.
4. Järnvägstorget
Den lilla parken mitt emot stationen vid hörnet av Glasgatan och den gröna ytan vid busshållplatsen/stationen undersöktes främst för att de är gröna ytor. Men de ligger långt ifrån centrum och ligger heller inte på ett stråk där människor är i rörelse i större utsträckning. De är främst platser som passeras av människor som till exempel går till eller från tåg och buss. Ett konstverk där skulle riskera att inte uppmärksammas. Platserna bedöms av dessa skäl som inte lämpliga.
5. Stora Torget
Konstkonsulten föreslog att undersöka platsen under Rådhusets fönster på vänster sida av fasaden som en möjlig plats för ett mindre konstverk till minne av Agda. Platsen har koppling till Rådhuset och demokrati samt att det är en väldigt central placering. Men det finns redan mycket konst på Stora Torget: *Theodors torn till Emma* av Backa Carin Ivarsdotter, på höger sida av Rådhuset, och Carl Milles staty över Scheele. Båda är minnesverk och Scheele är så mäktig på sin piedestal att den skulle överskugga ett nytt konstverk och särskilt ett minnesverk till Agda. Platsen bedöms av dessa skäl som inte lämplig.
6. Barnhemsparken
Längs ån vid korsningen Viktoriagatan/Barnhemsgatan finns en relativt ny park. Här finns en möjlig koppling till Agda då Viktoriagatan där templarlogen hon var aktiv i som ung ligger nära. Men ett konstverk där skulle inte riktigt synas om man inte går igenom parken. Platsen bedöms av det skälet som inte lämplig.
7. Bellanders park
Den asfalterade cirkulära mötesplatsen i Bellanders park saknar idag gestaltning. Platsen är relativt centralt placerad och ligger i närheten av godtemplarlogen på Viktoriagatan som Agda Östlund var aktiv i som ung. Därmed finns en viss koppling mellan plats och person. Platsen är en del av ett längre parkstråk som många rör sig genom. Med minnesverket kan platsen aktiveras och få en tydlig identitet. Genom projektsamverkan med landskap på VME skulle ett helhetsgrepp kunna tas om platsen.
8. Nyckelbergsparken
Parken är planerad att rustas vilket ger möjligheter för samverkan med

landskap på VME. Parken är populär och har många besökare i alla åldrar. Även denna plats ligger ganska nära godtemplarlogen som var viktig för Agda Östlund som ung och därmed kan en viss koppling göras mellan Agda och platsen.

9. Torgytan på Stora gatan vid tunneln nedanför Torggatan - Västeråstullen
Platsen och parkytan känns idag som en delvis bortglömd plats i behov av renovering och omsorg. Med sin centrala placering i siktlinje mellan Stora gatan och Folkets hus och längs ett stråk där många rör sig är platsen intressant som en möjlig plats för ett verk till Agda Östlunds minne. Vid en placering här får man ta hänsyn till att platsen kan komma att renoveras i linje med gestaltningsprogrammet för Köpings centrum, det ger möjligheter för samverkan mellan VME och kultur- och fritidsförvaltningen. I gestaltningsprogrammet nämns även behovet av att tillföra mer konst till centrum. Detta skulle kunna vara ett led i detta arbete. Denna plats var den som arbetsgruppen ansåg vore mest intressant att fortsätta utreda.

Gun Törnblad
Samhällsbyggnadschef

Angelica Strand
Nämndsekreterare